

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő háborúban léte alatt a szerkesztésért felelős:
PURJESZ MÓR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi-tér 2., telefon-száma: 124.

ELŐFIZETÉS: ARAK VIDÉKEN:
1. oszt. évre 14 korona. Megyed évre 3 kor. 50
Fél évre 7 " Egy hóra 1 " 20

A jövő képe.

Makó, okt. 20.

Ugy a keleti, mint a nyugati harctéren napról-napra jobb lesz a német s az osztrák-magyar hadsereg helyzete s napról-napra alaposabb lesz a remény, hogy a hármass frontot pozíciójává zuzva és megszégyesítve fog kikerülni ebből a borzasztó háborúból, a melyet Anglia perfidiaja hozott a világra.

Anglia eddig mindig úgy vivta meg a harcait, hogy más nemzetek véreztek érte, ő pedig a győzelem gyümölcsét élvezte. Most is ezt akarja. Most is azt hitte, hogy Franciaország, Belgium, Oroszország, Japán, Szerbia majd legyűri Németországot és Ausztria Magyarországot s Anglia annak a tessék-lásának támogatásának fejében, a melyben szövetségeseit részecskítette, ismét mint a helyzet ura s a világ parancsolója vehet részt az az kongresszuson, amely a háboru után összehív. Csakhogy a sor kissé másképen fordult.

Belgium ma már kissé csak földrajzi fogalom s az angol kormány Guernsey angol szigetre telepítette a menekülő belga kormányt, hogy Belgium legalább mint földrajzi fogalom meg ne szűnjék. Franciaország is már véget ért vonaglik s Oroszország egy Kelet-Poroszország határán mint Galiciában állandóan visszavonja a csapatait.

A háborúnak még csak a kezdetén vagyunk ugyan, de már most is meg lehet állapítani, hogy minden hadviselő állam megtette azt, amit ígért, csak Anglia nem. E miatt óriási az elkeseredés Belgiumban is, Franciaországban is, amelyek elvéreznek anélkül, hogy az angol támogatás valami hasznukra is lenn volna. Az angol flotta teljesen tehetetlen. Ha ennek a háborúnak vége lesz, a világ két nagy babonával lesz szegényebb.

Az egyik, amely ott lógott évszázadok óta a fejünk fölött s az elenálhatatlan és legyőzhetetlen angol flottáról szól, ma már gúnyképen hangzik. Mert mit ér az az angol flotta, amely nem mer támadólag fellépni s amely ha néha napján megmozdul, ezt a kísérletét mindig egy-egy hadihajójának elvesztésével fizeti meg? A másik frázis úgy hangzott: „ha majd egyszer Oroszország megmozdul...” No hát, most megmozdult. Husz milliárdot fordított Oroszország fegyverkezésre s április óta szállította még Szibériából is a csapatait Galícia határára.

Jobban már nem tud fölkészülni a nagyobb hadsereget már nem tud velünk sehogy sem szembe állítani. Erejét a végéig megfeszítette már s mégis mint veri had-

sereg áll ma Orosz Lengyelországban Varsó előtt s Galiciában. Az orosz taktika „állandó meghátrálás” mondja elkeseredve szemrehányólag a „Manchester Guardian”. Ma már látja a szerencsétlen Franciaország is, hogy egyedül áll szemben Németország rettentős erejével, mert sem Anglia, sem Oroszország nem képes a német áradatot róla elhárítani.

Most aztán szálk élik az angolok a franciákat, hogy a háboru éveikig el fog tartani s Anglia, ha kell, két millió katonát fog a harc térére küldeni. Ebben a két millió

katonában ma már senki sem bízik, maguk a franciák legkevésbé. Mert ma, mikor a németek már Calais tőrlől vannak s az Északi tenger keleti partján ők az urak, az angoloknak már nem az a legfőbb gondjuk, hogy mi lesz Franciaországgal, hanem hogy mi lesz Angliával, ha a németek megkísérik, hogy ott csapatokat szállítsanak partra? Pedig valószínű, hogy a németek ezt meg fogják kísérelni s akkor az a babona is meghal, hogy Anglia meri szigetország, védve van minden idegen invázióval szemben.

a várharcban — futórhokkbal küzdik magukat előre. Múlt éjjel az oroszok több támadási kísérletét véresen visszautasítottuk.

A csata az egész vonalon ma is folyik. A harcba nehéz tűzérségünk is beleszólt. A Niskowitól északra visszavetett ellenséget tovább üldöztük. A Kárpátokon át előrenyomult erőink más részét Lublencéig, az Oravától északra fekvő magaslatokig és az Uroz körüli területekre holtak előre.

Varsó mellett folyik a harc.

Berlin, okt. 20.

A nagy főhadiszállásról jelentik: A keleti hadiszintéren csapataink Lysk vidékén előnyomulóban vannak.

Varsó mellett és attól délre a harc tovább folyik.

Az oroszok kiűzése Kelet-Poroszországból.

Königsberg, okt. 20.

Az első német hadtest csapatai nagyszabású végeztek azokat a hadműveleteket is, amelyekkel Rennenkamp hadseregének balszárnya ellen készítettek elő támadást. Naponta halva kilométert is mentettek s mindennap voltak ütközések. A most megjelent hivatalos jelentés felsorolja az egyes harcokat. Ezek közül különösen említésre méltó a szeptember 9-én és 10-én lefolyt ütközet Soldahnen és Siewen mellett, amelyben az egész hadtest résztvett. Elkeseredett véres harc volt, amely a 43 ik orosz hadosztály és az I. tartalék hadosztály megsemmisítésével végződött. Mintegy 9000 fogoly és 74 ágyú került a németek kezébe. Három orosz ezredparancsnok esett el. Ez a vereség volt az, így mondja a jelentés, amely Rennenkampot arra készítette, hogy elrendelje az általános visszavonulást. A hátrállítás után az első hadtest megtámadta az orosz hátvédet és 3000 foglyot, 11 ágyút és rengeteg muníciót zsákmányolt. Szeptember 16-án elfoglalták Plüvisköt és Mariampolt. A jelentés így végződik: „Rennenkamp hadseregének veresége teljes volt, mert az oroszok muníciójuk nagy részét veszítették el benne.”

Bécs, okt. 19.

A „Reichspost”-nak a német keleti hadseregéről időző haditudósítója jelenti:

Az oroszok az eddig tett tapasztalatok szerint, ugylátszik, az éjjeli támadások módszerét részesítik előnyben. Ebben is a japánok voltak az oroszok tanítómesterei, mert az orosz japán háborúban az orosz

Ujabb sikereink a galíciai harctéren.

A szövetséges seregek fenyegetik az orosz hadsereg hadállásait.

Az orosz ellenállás már nem soká tudja magát tartani.

Az időközben európai nagy háboru kezdetén, mikor még az egymással hadakozó ellenségek nem voltak tisztában a küzdő erőikkel, mindenki aggodalommal volt elteleve egy s mi, mint a velünk szövetséges német hadak győzelme iránt.

Ma egész másként áll a helyzet. A német hadak győzelmet-győzelemre halmoznak, a mi hadaink előtt pániázerően menekül az ellenség és ma-holnap a végső győzelem dicsőséges napja övezi legyvereinket.

Ma hírsink a következők:

Az oroszok kiszorítása Máramarosból.

Máramarosziget, okt. 20.

A Máramarosban levő utolsó orosz sereget csapataink Borkuton át egész Kőrösmezőig szorították. Katonáink szombaton délután megpillenték, hogy a Kőrösmezőnél megállapodott orosz fősereget annál nagyobb erővel vették üldözésbe.

Seregünk tegnap Kőrösmező felé haladában Szurdok közeg-nél két szotaya kozákokot megsza-

lasztott, mintán előbb óriási veszteséget okozott az ellenségnek.

Csapataink tovább haladtak előre s egyre szorították az ellenséget. Délután már Szidovecnél álltak katonáink. Itt tűzérségünk irtózatos ágyútüzei zúdított az ellenségre, amely nagy veszteségek árán visszavonult Kőrösmező felé.

Kőrösmezőnél nagy erővel támadták meg csapataink a halárig visszaszorított oroszokat. A csata még ma hajnalban is tartott. Az oroszok felgyújtották Kőrösmezőt ami nyilván annak a jele, hogy helyzetük lit is tarthatatlansá vált s feladták ezt az utolsó máramarosi községet is.

Az ellenséges tűzben a széke-lyek jártak elől, akik hozzájuk méltó hősiességgel viselkedtek. Az oroszok vesztesége igen nagy nálunk kevés a sebesültes.

Az oroszok vesztesége Przemyslnél.

A Strwiaz mindkét partján folyó csatában a támadást tegnap folytattuk és helyenként már megközelítettük az ellenséges harcfrontot. Csapataink egyes pontokon — mint

vereségek főokai a japánok tüzrésségi fölénye mellett a meglepő éjszakai támadások voltak.

Bár az orosz gyalogság látszólag eléggé gyakorlott az éjszakai támadásokban, mégis hiányzik e nagy emberáldozatokat kívánó vállalkozás sikerének főfeltétele: az orosz gyalogság fölénye. Hiányosak továbbá a tüzrésségi előkészületek. Az addigi harcok teljesítményével veszteségnélküliek voltak a német hadsereg számára, ellenben erős veszteségeket hoztak már újabban is Reunenkampf seregének.

Zepelin Varsó felett.

Krakó, okt. 20.

A „Kurier Poranni“ jelentése szerint a napokban Varsó felett Zepelin jelent meg, amely a lakosság körében óriási pánikot idézett elő. A város tetséges lakói elmenekültek.

Orosz jóslás a háború tartamáról.

Bukarest, okt. 20.

A „Russkij Iavallid“ pétervári lap ideérkezett legújabb száma azt fejtegeti, hogy a keleti harcok a háború egész tétele át fog tartani, de a hideg időszakban nem lesz majd inaktiv. Amint kivásvadzik, a háborút teljes erővel folytatják és akkor még három-négy hónapig fog tartani, mert — írja az orosz lap — az orosz hadvezetőség erős ellenállásra számít. Ha váratlan körülmények a végső kimenetelt nem késleltetik, vagy nem szünetelnek, akkor a háború a kitörésétől számított egy év alatt véget fog érni.

A németek Ypernél kiverték a franciákat.

Néhány nap óta semmi lényeges hírt nem közöl a német hadvezetőség a nyugati hadszínterről. A cenzurázott magán-jelentésekből mégis arra kell következtetnünk, hogy a belga-francia határ mentén nagyjelentőségű harcok kezdődtek meg.

Brügge és Ostende elfoglalása után a még Belgiumban levő és tekintélyes számú német seregeknek természetesen az a feladatuk, hogy Neuport és Lille között állítva a belga-francia határt, benyomuljanak Észak-Franciaországba és támogatásuk a Lilleig húzódó német jobbágy seregét. Viszonyt a francia balzárny északi csapatainak és a még megmaradt kisebb belga csapatoknak mindenképpen arra kell törekedniük, hogy a németeknek ezt az előnyömlését megakadályozzák és megvédelmezzék az Északi tengerhez Neuport-tól Dünkirchenen és Calais-ig a Bonloguelig húzódó partvidéket. Ha a németek elfoglalják ezt a partvidéket, ez már nagy vereség volna a francia balzárnyra nézve, amely csak déli irányban, Páris felé való visszavonulással tudna megmenekülni a teljes megsemmisüléstől.

Ezért nagyjelentőségűek azok a harcok, melyeket alábbi távirataink bejelentenek. Az egyik távirat szerint Ypera körül a németek már kiverték hadállásaikból a franciákat.

A németek Páris körül.

Gent, október 20.

A Journal de Genève hírt kapott Párisból, hogy egész Franciaország visszafajított létezzetel iesen a hadműveletek eredményét a balzárnyon. Különösen sokat várnak attól az útközettől, a mely Armenlieres és az Északi tenger között fejlődött ki.

A németek hadterve az, hogy az ellenséges szárnyat bekerítik, átkarolják és így Párisba hatolnak de egyidejűleg Calais-t is megszállhatják.

Az Aisne mentén a küzdelem befejezettnek tekinthető, mert a döntés északon lesz.

Rossz hírek Párisban

Milano, október 20.

A Tribuna jelenté Párisból: Az Arras körüli harcok a franciákra nézve nagyon kedvezőtlenül alakulnak. Antwerpen bukása növelte a franciák aggodalmait, melyeket a végső fokozott Lille elhagyott elfoglalása. Beszéltek, hogy a németek Lillei harc nélkül vonják be, bár a város erődjei képesek lettek volna az ellenállásra. Anglia segítségét elégtelennek tartják.

A franciák ellentámadása a Maas környékén.

Páris, október 20.

Négy kilométernyire nyugatra St. Mihieltől a Basses községéig, a hol a Camp des Romains magassáig kezdődnek, — a melyeket köztudomás szerint a németek foglaltak el, — a franciák ellentámadásba mentek át. A támadás célja az volt, hogy visszafoglalják az erődöket és elfoglalják a Meuse (Maas) környékét is, a mely ezeket a pozíciókat urálja.

A lillei lovassági csata.

A német vezérker néhány nappal ezelőtt hivatalosan is jelentette már, hogy Lille környékén lovassági csata volt a németek és a franciák között. A Liberé egyik levelezője, a ki Hazenbrouck és Dünkirchenen keresztül ment és szemtanúja volt ezeknek a csatáknak, a következőket jelenti:

— A németek az északi vasútvonal ellen látkoztak támadást. Mindkét részről nagy lovasságot vezettek ki erre a környékre. Az első lovassági csata a németek és franciák között Lille környékén történt. Az útközét példátlanul heves volt. A csatát később nagyobbodott és a Lys folyó által megszakított arra a területre is áttért, a mely a Calais felé nyúló deltáig húzódik Hazenbrouckon keresztül egész Lille környékéig, a hol Belgiumot érinti és Gentnél a Scheldébe folyik.

— A negyedik német lovassági brigád francia területre lépett a Lys folyó nyugati partját követte és egészen Hazenbrouckig nyomult előre. Közben a német tüzrésség

és gyalogság heves tüzzel és erővel támadta a francia balzárnyat Arras és Bapaume között.

A szerb hadsereg veszteségei.

Budapest, okt. 20.

A háború színhelyéről érkezett sebesült szerb katonatiszt igen érdekes dolgokat mondott el a szerbiai harcokról és a mi ennél is nagyobb érdeklődésre tarthat számot, a szerbiai viszonyokról, a melyek minden szépítés mellett kétségbeesztők, némely helyen anarchizáltságnak és a gazdasági helyzet Szerbiában terhatatlan, a közhangulat a katonaság és a polgárság körében egyaránt erősen és nyíltan háborúellenes, úgy, hogy az szerb uralkodó család és a háborút Szerbiára zúdító Pasichkormány helyzete felette veszélyes.

A szerb katonatiszt elbeszélése szerint a szerb hadsereg eddigi veszteségei meghaladják a hatvan ezret is, amely szám már két és napról-napra borzasztó mértékben emelkedik, mert a kolerán kívül vérhas és éhségifuzaz dühöng a szerb katonaság sorában.

Nem kapnak zsoldot a szerb harcosok.

A szerb éhínség szeptember 5-ike óta nem kapott egy fillér zsoldot, sőt a házték is csak fel-felzetéket kapják.

A Narodna Obrana vezérei elesetek.

Pribicevics Milán őrnagy, a kinek a trónörökös megölésében szerepet tulajdonítanak, Belgrádban egy srapnellől találva elesett. Ugyancsak Belgrádban esett el a Narodna Obrana egy másik lelke és mozgatója, Popovics Száva százados is.

Török miniszter utja Berlinbe.

Bukarest, okt. 20.

Berlini utja közben megérkezett ide Fetih bey török miniszter, aki rövid tartózkodás után folytatja útját a német főváros felé. Fetih bey utazása kapcsolatban áll egy igen fontos diplomáciai misszióval, amelynek kiinduló pontja a Törökország és az entente közötti kiélesedési viszony.

Románia demobilizál.

Bukarest, okt. 20.

Károly király halála előtt megkezdett lezárás: Romániában folytatják. Az ország semlegesítésének védelmére elegendőnek tartják a sorkatonaságot egy-két korszály tartalékkal.

Török-orosz háború előtt.

Bécs, okt. 20.

Az orosz lapok egyértelműen megállapítják, hogy a Dardanellák elzárásával a feszültség Oroszor-

szág és Törökország között annyira kiélesedett, hogy hamarosan teljes szaktására kerül a sor, amelynek következményei beláthatatlanok lesznek.

A páziám propaganda félelmetes arányokat öltött. A konstantinápolyi központi szervezet úgynököket küldött Perzsiába és Kaukázusba, köztük a híres mohamedán szónokot, Amernadait, akinek tekintélye közmondásos az egész mohamedán világban.

Most Perzsiában van, hogy szent háborút hirdessen Oroszország ellen. Turkesztánban, Afganisztánban és Indiában népszócsokok hirdetik a szent háborút. Ennek a propagandának céljaira egyedül Konstantinápolyban harmadtól millió török fontot gyűjtöttek össze.

A pétervári külügyminisztériumban nagyon jól ismerik ezeket az adatokat és ott jelentették ki, hogy Oroszország a törökországi flottának a Fekete tengeren való pusztá megjelenését is hadüzenetnek fogja tekinteni.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár: Október 21. Szerda. Róm. kath. Orsolya sz. Proletána Orsolya sz. Görög-orosz Október 6. Pelágia. Nap kel 6 óra 27. percor, nyug-szik 5 óra 3 percor.

Időjárás. Lényegtelen hőváltozás és elvélve, inkább csak déli megkelelen, csapadékkal. Sürgönyprognozis: hűvös, délen, keleten elvélve csapadék Déli hőmérséklet: 10 fok C.

— A polgárőrség. Ma már nincs Magyarországnak valamire való nagyobb városa, hol a hadba vonul rendőrség munkálatának egy részét magára ne vállalta volna a mindenképp megalakult polgárőrség. Nem egyszer irtnak lapunkban is arról, hogy a város rendőrségénységéből löbber vonultak be és ennek kapcsára közzöltük nem is egy alkalommal a rendőrség felkivását, melyben a lakosságot a polgári rendőrségbe való belépésre szólítja fel. Makó város lakóinak csak egy igen kevés számban jelentkezett erre a hazafias szorgalmra. Azok, akiknek jelentkezni kötelességük lett volna, azok nem jelentkeztek, így Makón a polgárőrség megalakítható nem volt. Ez a körülmény arra indította a rendőrséget, hogy az alábbi felhívást intézte ma újból a közönséghez: A rendőrség felhívja a város lakosságát a Törökország és az entente közötti kiélesedési viszony.

— Az élelmiszer urzóságok ellen. Makó városában eddig nem igen volt ok passzra a tekintetben, hogy a háborús időkre való tekintettel az élelmiszerek ára fel-szökött volna. Csak néhány napja annak, hogy egyes élelmiszerek árát némelyek úgy felszólították, hogy eijárásuk méltán indokoltá teszi a hatóságoknak legerélyesebb közbélelését, mert neki nemcsak jogában áll az ilyen tulkapásokat szigorúan büntetni, de egyik miniszteri miniszteri rendelet érel-

mében meg van az a joga is, hogy egyes életmódszerek árát hatóságilag megállapítsa. Ennek ideje nagyon elérkezett Mađón.

Tanyai Istentisztelet a reformátusoknál. Szives tudomására hosom a tanyai református híveknek, t. hó 25-én a szokott időben a rákosi iskolánál tartok istentiszteletet. Avi Antal külterületi hitoktató s. lelkes.

Kik kapnak államségi? A hadbavonulók családtagjainak állami segélyezése ügyében a pénzügyminiszter újabb rendeletet adott ki, amelyben precíz megállapítja, hogy kik tarthatnak államségi igényt. A rendelet értelmében, ha a hadbavonult családfelelőse valamely intézettől vagy magánvállalattól fizetését a hadállapotban is megkapja, hozzátartozói nem részesülhetnek segélyben. Ugyanez áll az iparosok, kereskedők, földbirtokosok hozzátartozóira amelyben jövedelmük kimutathatóan nem csökkent addig a mértékig, hogy a segélyre ráválnának szorulva. Akik kenyéradóktól fizetésük helyett ajándék jelleggel bíró segélyben részesülnek, azoknak az állami segély egész összegére van joguk.

Polgári iskolai magánvizsgák. A battonyai községi polgári fiúiskolánál magánvizsgálati engedélyért november 5-ig lehet folyamodni. A folyamodványok Csanádvarmágye kir. tanfelügyelőséghez címezve az iskola igazgatójához küldendők be.

Nőruhaszabászati tanfolyam. Koch J. az „Európa” című szabászati rendszer felvilágosító rövidesen megnyitja nőruhaszabászati tanfolyamát a „Korzó szálloda” nagytérképében. Tandij 15 korona. (Utolag fizetendő.) Megbizottja már ide érkezett, aki a higgyitágot látogatta, beiratkozás végett. Érdeklődők felvilágosítás végett jelentkezhetnek a lap kiadóhivatalánál.

A trónörököspargyilkosai.

Akik Szerajevóba vitték a bombákat.

Serajevó, okt. 19.

A bíróság tegnap kihallgatta az összeesküvő diákok cinkostársait, azokat a parasztokat, akik Principet és büntetését Boszniába vészték. Blagoje Kerovics vádlott azt vallja, hogy a merénylet háttere — a diákok elbeszélése szerint — politikai fanatizmus volt. Az egyik diáktól azt hallotta, hogy Bosznia Szerbia szemének könyve Bucuzásánál Grabec hallgatást ajánlott neki, mert hallgatni boldogság és mert a diákoknak vannak bosszúitói. Azt is mondták a diákok, hogy szívesen kockáztatják az életüket Szerbiáért.

Médo Kerovic, a következő vádlott büntetésnek tartja magát, de csak abban, hogy két diáktól rejtegetett a házában. Ezt Cubrilo vic kérésére tette. A merénylőket kocsin Tuzlába vitte s a fegyvereket és bombákat átadta Jovanovic Miskónak. Tudta, mi a célja a diákok Boszniai utjának. Ciganovic elmondta neki, hogy az összeesküvők azért mennek Szerajevóba, hogy a trónörökös bombával elpusztítsák. Ő azonban nem hitt a merényletben. A vizsgálat alkalmával másképp vallott, de a tárgyaláson tudni sem akar arról az ellenmondásról, mely mostani és korábbi vallomása közti mutatkozik.

Stjepanovic Svirjan földmives tudni sem akar a merényletről. Kerovics Nedo egy nap-n magához hívta, ahol Cubrilo vicot és két diáktól talált. Cubrilo vic megkérdezte őt, vajjon Tuzlába vinné-e a diákokat és mutatott neki bombákat és revolvereket is. Ezeket a fegyvereket Cubrilo vic megbízásából Tuzlába kellett volna vinnie Jovanovic Miskóhoz.

A vádlott és Kerovics Nedo a diákokat és a fegyvereket Tuzlába vitték. A fegyvereket át is adták Jovanovicnak. Azt is közölték ekkor Jovanovicnak, hogy kilenc órákor menjen a szerb olvasókörebe, hogy megismerkedjék a két diákkal. Tuzlából való visszatérésekor Kerovics Nedo utkösbén azt mondta neki, hogy a diákok bátor szívűek, mert meg akarják ölni a trónörökösöt. Feljelentést azért nem tett, mert félt a bosszujától.

Momcsinovic Iván cipész és Sadi lo Ferenc asztalos szintén be voltak avatva a merényletbe, de nem tették feljelentést, mert tartottak Principék bosszujától.

A vádlottak kihallgatása után megkezdődött a bizonyítási eljárás felvétele. Princip életkorát illetően az anyakönyv és a lelkészi hivatalban vezetett ugynevezett Domovnik könyv adatait nem egyeznek. Az anyakönyv szerint Princip 1894 július 13-án született, a Domovnik szerint június 13-án, az utóbbi adat alapján Princip a merényletkövetésékor husz éves már elmúlt, Princip anyja, akit szintén kihallgattak, az anyakönyv adatainak a helyességét valja. Kihallgatták Bibia Miloš lelkészt is aki azonban nem emlékezik arra, hogy milyen alapon jegyezte be a Domovnikba Princip születési adatait.

Nyolcadik gimnázisták a háboruban.

Miniszteri rendelet az érettségisek részére.

Tudvalevőleg a tanuló ifjúság körében már a tanév elején lelkes mozgalom indult meg arra, hogy az érettségi előtt álló diákság a maturát az idén hamarabb letehesse s időben a hadsereg kötelékébe lépve, kiképzést kaphassanak és részt vehessenek a diadalmas háboruban, melyet hazánk életéért és üdvösségéért folytatunk. Ugyanez a mozgalom Németországban és Ausztriában már eredményel végződött. Jankovich Béla közoktatásügyi miniszter a dolog sürgősségére leiratot intézett a kerületi főigazgatóságokhoz azzal a felhívással, hogy a kiállításba helyezett kedvezményeket adják tudtára a nyolcadikos diákságnak. A leirat így hangzik:

A vallás és közoktatásügyi miniszter e hó 12-én kelt leirata szerint a rendelet 2. pontjában megadott kedvezményeket azokra a tanulóknak is kiterjesztik, akik az 1914. évi szeptemberi pótlóérettségi vizsgálaton egy évre visszavettek. A kedvezményben azonban csak azon tanulók részesülnek, akik a tizennyolcadik életévüket betöltötték, fegyveres katonai szolgálatra alkalmasak és végül kötelező jogerős nyilatkozatot tesznek arra, hogy a hadseregbe azonnal belépnek. E végből mindenkor az illetékes iskolai hatóság útján a vallás- és közoktatásügyi miniszter urhoz benyújtott kérvényükhöz csatolni tartoznak anyakönyvi kivonatukat, a katonai orvosi bizonyítványt és a fegyveres szolgálatba lépésre vonatkozó kötelező jogerős nyilatkozatot. A vizsgák lezárása után annak az intézetnek igazgatója, ahol a vizsga történt, az okmányokat az illetékes honvédkiegyesítő parancsnoksághoz azonnal megküldeni tartozik.

A miniszter ezenfelül még egy kedvezményben részesíti a tanulói ifjúságot. Aki tanulmányait félbeszakítva jelentkeztek, szülője vagy gyámja beleegyezésével, katonai szolgálatra, azokat továbbra is rendszer vizsgálaton tekintik s vagy a rendszer vizsgálaton engedik részt venni visszatérésük után, vagy ha az idő nagyon elnyúlana, nem gördi-

tenek akadályt az elé, hogy az illetők mint magántanulók levizsgázhassanak.

Mindössze azt nem engedélyezi a miniszter, hogy a nyolcadisták már most, az év elején, osztályvizsgára és érettségire mehessenek.

A vigyázatlanság halottja.

Az apátfalvai állomáson a vonat agyonnyomott egy embert.

Borzalmas látványnak voltak tanúi az apátfalvai állomás előtt várakozó emberek. Egy embert agyonnyomott a tolató vonat, mílser a sínekhez akart menni.

Megérőlt az esetről az alábbi tudósítást közli velünk apátfalvai tudósítók:

Restás József apátfalvai fiatal bojtár ma délelőz Apátfalváról el akart menni Nagykáta felé a vonaton utazni. Mílhogy a vonat az állomáson várakozó csoportjában és kezdeiben egykedvűen nézegette a vonatokat tolatását.

Kis idő múlva valószínűleg azért, hogy jön-e már az ő vonatja, Restás József kiment a sínek közé és nem vette észre, hogy egy megállóított vagon közeledik feléje. A vasúti kocsi elől már kitérni nem tudott és az teljes erővel a marbarakodóhoz nyomta.

A szerencsétlen ember rénszen felsikolygott és zúzni kezde magát. Az állomáson időző utasok oda futottak a borzalmasan összezsúrolt emberhez, ki rövid kímélődés után meghalt.

A királyi ügyészség már elrendelte az ügyben a vizsgálatot, mely kivátsa lesz kideríteni, hogy nem terhel-e valakit felelősség Restás József hullóját holnap felboncolják.

A Zeittler-gőzmalomban szénszalak kapható.

A durvább szénszalak ára kocsinként 2 korona, finomabb 3 " "

5 és fél tánc

hereföld

a városban azonnali kaszálásra jutányos áron eladó.

Tudakozódni lehet:

Dr. Kiss Pál

ügyvédi irodájában, Hajnal-u. 3.

Friss must kapható:

Iritz Sámuel özv. cégnél.

Legjobb

asztali- és gyógyborok

Iritz Sámuel özv. cégnél

kaphatók.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelmei.

(634)

85. fejezet.

Herceg és komédiás.

A szállongó löporfúsiön keresztül a párbajsegédnek rémülten látták, hogy Morello Vilmos herceg kezéből kiesett a fegyver, melléhez kapott és gyöngén megtántorodott. A testőrkapitány hozzá rohant és karjaival felfogta a bukni akaró herceget.

Pietro mint a cövek, állott helyén.

A herceget lefektették a földre. Melléből patakzott a vér.

Az orvosok feltépték mellén a ruhákat és gyorsan kötözni iparkodtak.

Pietro arca elborult.

Leaaaa a fűben fakvó herceghez ment és részvételt mondá:

— Sajnálom herceg, hogy így történt, de kötelességem volt önt fegyver elé állítani.

Párbajoknál úgy szokás, hogy annak befejezte után rendszeren kezefognak egymással a párbajozó felek.

Morello Vilmos sápadt arcán a megvetés kifejezése ült.

Szuró, lesújtó tekintettel nézett végig Pietron s az orvoshoz fordulva halkan így szólt:

— Ő a tudja sebem, halálos-e? Ha igen, értesítsék kíméletesen sómet és gyermekeimet halálomról. Atyámnak pedig mondják meg, hogy családom ő miattá vesztett el engemet.

— Nyugalom herceg, a golyó a harmadik borda alá fúródott, minden a körülményektől függ... Egyébiránt óhaját teljesíteni fogom...

A herceget, miután sebet bekötötték, beemelték az egyik bérkocsiba és elvittek a Forum Romanumtól mintegy félóránnyira fakvó világvárosba.

Azért vitték ide, hogy nejt, ki a párbajról nem tudott, meg ne ijessék.

Róma utcáin ezalatt nagy tömegek csoportosultak.

A párbaj híre kiszivárgott és mindenki kíváncsi volt az eredményre.

(Folyt. köv.)

Herés árpa szalma, polyva

kazalonként és ölenként eladó közel a városhoz

IRITZ MIKSÁNÁL.

Egy szobás

garzon lakás

előszobával, vilanyvilágítással, kis verandával KIADÓ.

Cim a kiadóhivatalban.

Kiadó hagymaföld

zöldség, gabona és lucernásnak

Iritz Miksánál.

POÓR ENDRE
gyógyserésnél kapható Makón

VILMA-CRÉM

gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer, széplő, májgyök, aré- és kézvörösség és mindenféle bőrtisztítási célra ellen

Vilma hajpor, Vilma szappan és hajfijító szer.

Ára: Vilma krém 1 korona. Vilma hajpor 1 korona, Vilma szappan 70 fill. Hajfijító 1 korona. Ezen piperezerek több kiállításos érmekkel lettek kiállítva.

Haszonbérbeadás.

A Borotvás örökösök tulajdonát képező gerizdosi kenderföldek, 14 kishold belső járandó és egy darab ardicsi szőlőföld 1914. október 1-től haszonbérbeadó. Értekezni lehet dr. Kozma János makói ügyvédnél.

Makulatur-papír

kiadóhivatalunkban jutányos árban kapható.

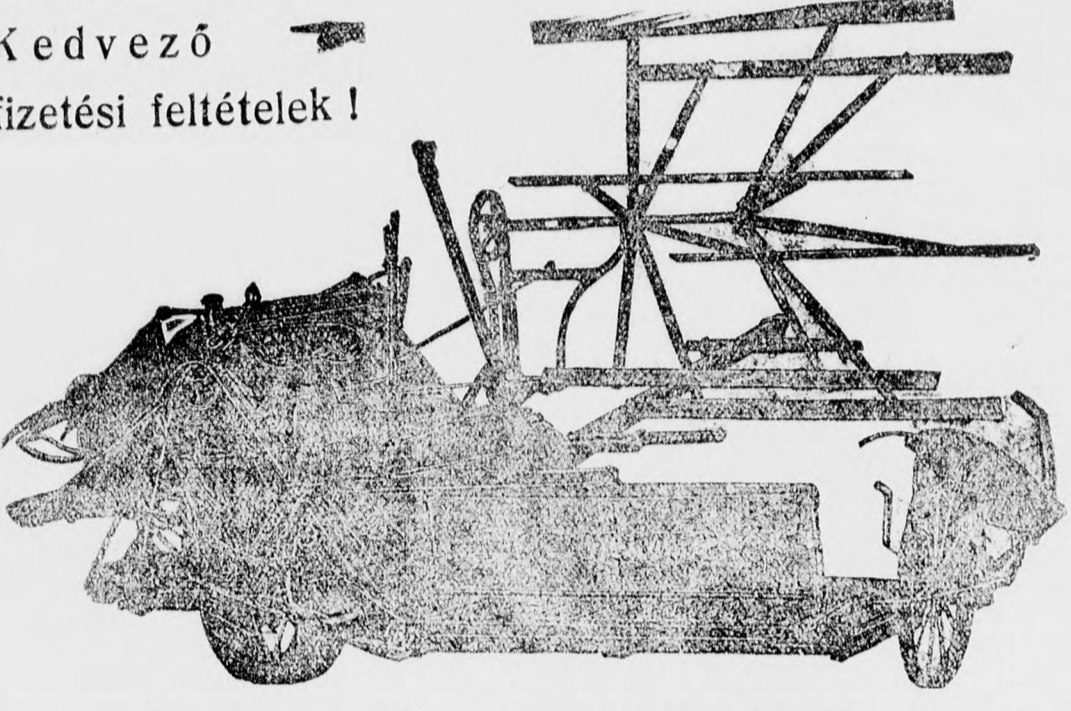
Haszonbérbe kiadó

az ó-bébai határban Makótól egy óra járásra a Zeitler-féle földből

27 kat. hold föld,

akár egy tszban, akár részletekben, kedvező fizetési feltételek mellett gabona vagy hagyma termelésre alkalmas. Értékeznél lehet: Dr. Holler György ügyvédnél, Deszaffy-tér 7. és 10. sz. s.

Kedvező fizetési feltételek!

Magyar állami két hengeres magánjárók, legújabb motorok, golyós csapágyas cséplőgépek, gazdasági kis motorok, takarmánykamrák. Világhírű „Cormick” aratógépek, fűkaszálók, lógereblyék - tárcsás boronák.

Manilla zsinag, páncél acél kormányú ekék. Mindennemű gazdasági gépek, olajok, kenőcsök tömítő anyagok. Mindennemű gépekhez való alkatrészek a legelőnyösebben kaphatók:

Glück Samunál Makón.

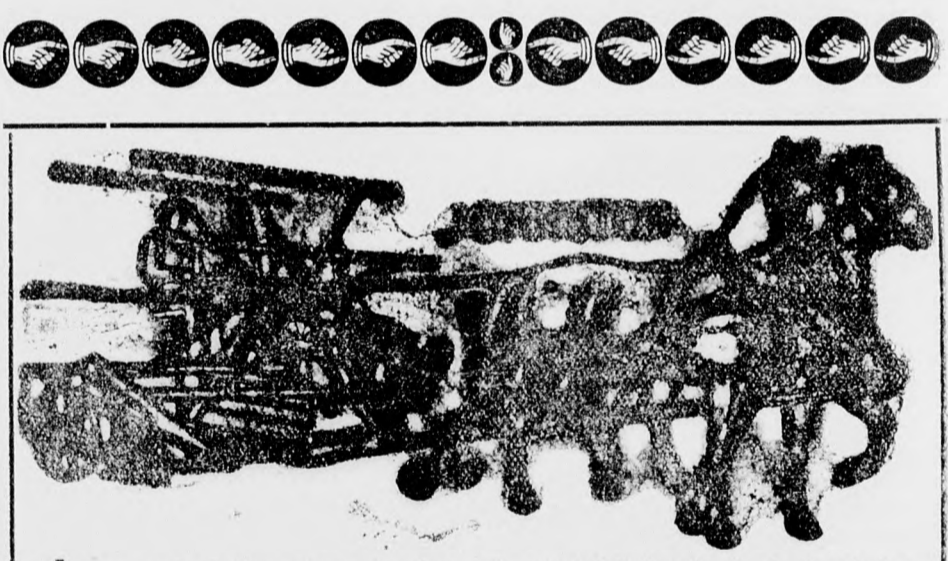
Zeitler Rudolf és társai gőzmalom és jéggyár részvénytársaság Makó.

Van szerencsénk a jégvásárló t. közönség szives tudomására hozni, hogy jéggyártást és jégkihordást mindennap eszközlünk és

KRISTÁLYTISZTA MŰJÉG

malmi irodánkban (36. telefonszám), megrendelhető. Kisebb mennyiségű jég a malomtelepen és városi lisztüzleteinkben kapható.

50 kilóig a jég ára 6 fillér, ezen fölül mennyiségnél 4 fill.

Értesítés! Van szerencsém a t. gazdaközönség b. tudomására hozni, hogy Szt. János-tér 20. sz. a. (saját házamban gazdasági gépraktáramban a legújabb modellű eredeti — kévekötős aratógépek már megérkeztek és azokat a legolcsóbb árban bocsájtom nagybecsű vevőim rendelkezésére.

Johnston-féle aratógépek Makón és környékén több mint 300 gazdnál működnek, azok legnagyobb megelégedésére, ami fényes bizonyítéka az aratógépek kifogástalan voltának, agyszintén már megérkeztek a legújabb négyzetes kukorica ültetők is. — Ugy az aratógépek, mint a kukorica ültető gépek állandóan teljesen felszerelve vannak raktáron. Fontos még az, hogy aratógépek részei nálam egész éven át kaphatók. A legsürgősebb munkaidőben sem történik az aratásnál fennakadás. — Raktáron tartok kitűnő Sisal-féle kévekötő zsinagot, elsőrendű gépolajat, Bacher-féle ekéket amerikai tükörcél kormányúak, Imperátor műtrágya és magvető gépeket, saját találmányu vessző utászatu vaspálcás boronákat, répa és szecsakavágókat. — Egyuttal bátorodom a t. gazdaközönség figyelmét felhívni a legmodernebb gépekkel és szerszámokkal felszerelt gépjavitó műhelyemre, ahol mindennemű javításokat a legszakoszerűbben, jutányos áron készítek antogén hegyesztő géppel a legkomplicáltabb muukákat végzem. — Vizvezeték és fűrdők teljes berendezését jutányos áron vállalom. — Magamat a n. é. közönség szives pártfogásába ajánlván, maradtam kiváló tisztelettel!

LIPTÁK BÉLA mezőgazdasági gépraktára és javító műhelye Makó, Szent János-tér 20. ujszám. Saját készítésű szabadalmazott hagymakapak állandóan raktáron. Részletfizetési kedvezmények. Telefon szám 126.

LEGJOBB LIKÖRÖK ÉS RUM

készíthetők házilag a CSILLAG-ESSENCIAKKAL a hozzájuk mellékelt készítési utasítás szerint. Egy üveg kivonat ára 50 fill. Kapható egyedül

POPPER GYULA

drogériájában, Makó, (Főter)

Kapható következő fajokban:

Absinth	Kávé
Allasch kömény	Maraschine
Angol keserű	Mezgy
Anisette	Monta
Ananász	Narancs
Cacao barna	Őszi barack
Chartreuse	Rosztopcsin
Csészérkörte zöld	Rózsa
Curaso	Vanilla
Kajszin	